

ไทย – ออสเตรเลีย (ส่วนการค้าบริการและการลงทุน)

เรื่องเดิม

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย หรือ Thailand-Australia Free Trade Agreement (TAFTA) ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2548 โดยกำหนดให้ไทยและออสเตรเลียเริ่มเปิดเสรีการค้าทั้งในด้านสินค้า การบริการ และการลงทุน ระหว่างกัน

สาระสำคัญ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าบริการและการลงทุน ไทยกับออสเตรเลียใช้การเปิดตลาดแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยจะมีการเจรจาบทพจนใหม่ภายใน 3 ปีนับจากความตกลงมีผลใช้บังคับ

ในส่วนที่ไทยเปิดตลาดให้ออสเตรเลียนั้น คนออสเตรเลียสามารถลงทุนข้างมากในธุรกิจทำเหมือง และธุรกิจบริการบางประเภท โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่

- จะต้องเป็นการลงทุนทางตรง (Foreign Direct Investment) และไม่ขัดกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

- ไทยยังสามารถออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการอุดหนุน การอนุญาตให้ต่างชาติถือครองที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ และการออกมาตรการต่างๆ โดยหน่วยงานบริหารระดับท้องถิ่น

- ให้คนออสเตรเลียร่วมทุนกับคนไทยในธุรกิจทำเหมืองได้ โดยถือหุ้นไม่เกิน 60% (ปัจจุบันอยู่ในอำนาจคณะรัฐมนตรีที่จะอนุมัติได้ และการทำเหมืองเป็นกิจการที่ BOI ให้การส่งเสริมอยู่ในปัจจุบัน)

- สำหรับธุรกิจบริการบางประเภท อาทิ ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ โรงแรมหรูหา ที่จอดเรือเพื่อการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สวนสนุก สวนสัตว์ และอุทยานสัตว์น้ำ เป็นต้น ไทยเปิดตลาดให้คนออสเตรเลียร่วมทุนกับคนไทยโดยถือหุ้นได้ไม่เกิน 60% ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องเป็นธุรกิจขนาดใหญ่และใช้เงินทุนสูง

- สำหรับธุรกิจบริการบางประเภท ได้แก่ บริการจำหน่ายและติดตั้งสินค้าที่ผลิตจากนิติบุคคลออสเตรเลียที่จัดตั้งในไทย (โรงงานออสเตรเลียในไทยผลิตเองและจำหน่ายเอง) และบริการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ต้องใช้อุปกรณ์และความชำนาญพิเศษในการก่อสร้าง นั้น ไทยเปิดตลาดให้คนออสเตรเลียถือหุ้นได้ทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายปัจจุบัน

นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้นักธุรกิจออสเตรเลียเข้ามาทำงานเป็นผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเงื่อนไขที่กำหนดภายใต้กฎหมายไทย (ได้แก่ กฎหมายตรวจคนเข้าเมือง กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว และกฎหมายงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ) รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้นักธุรกิจออสเตรเลียบางประเภทเข้ามาประชุมในไทยและสามารถใช้ศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงาน (One Stop Service for Visa and Work Permit) เพื่อช่วยย่นระยะเวลาในการติดต่อราชการไทยได้

ในส่วนที่ออสเตรเลียเปิดตลาดให้ไทย นั้น คนไทยสามารถไปลงทุนในธุรกิจผลิตสินค้าและบริการได้ 100% ยกเว้นกิจการด้านความมั่นคง เช่น หนังสือพิมพ์ การกระจายเสียง และการบิน เป็นต้น และการลงทุนขนาดใหญ่มูลค่าตั้งแต่ 10 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย จะต้องขออนุญาตคณะกรรมการการลงทุนต่างประเทศ (FIRB) รวมทั้งยกเลิกเงื่อนไขการทดสอบตลาดแรงงานในประเทศก่อนจ้างคนต่างด้าวให้แก่วไทยเป็นการถาวร (Labor Market Test) และให้คนไทยไปทำงานเป็นผู้บริหาร ผู้จัดการ ผู้เชี่ยวชาญ และพ่อครัว/แม่ครัวไทยได้เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 3 – 10 ปี

นอกจากด้านการผูกพันเปิดตลาดแล้ว ไทยกับออสเตรเลียจะคุ้มครองการลงทุนและนักลงทุนของอีกฝ่ายหนึ่งด้วย โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การโอนเงินทุนและกำไร การจ่ายค่าชดเชยการลงทุน อันเกิดภาวะสงครามและการเวนคืน และการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนต่างด้าวกับรัฐ เป็นต้น โดยในส่วนของ การระงับข้อพิพาทฯ นั้น ทั้งไทยกับออสเตรเลียจะเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างด้าวใช้ระบบศาลในประเทศผู้รับการลงทุน และระบบอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศของ UNCITRAL (ซึ่งทั้งไทยกับออสเตรเลียเป็นภาคี) และช่องทางทางการทูต ตามลำดับ

ประโยชน์ที่ได้รับ

หากพิจารณาด้านการค้าบริการและการลงทุนแล้ว พบว่า TAFTA ส่งผลด้านบวกต่อไทยมาก โดยมีคนไทยจำนวนมากไปทำงานเป็นพ่อครัว/แม่ครัวในออสเตรเลียมาก ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ และสถาบันอาหารได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้คนไทยที่มีคุณสมบัติพร้อมไปทำงานในตลาดออสเตรเลียมากขึ้น นอกจากนี้ หากพิจารณาทางด้านรับ พบว่า มีคนออสเตรเลียใช้สิทธิในการเข้ามาลงทุนและทำงานตาม TAFTA น้อย

ทั้งนี้ ในการเจรจารอบหน้า ไทยกับออสเตรเลียจะมีการเจรจาบริการด้านการเงินและโทรคมนาคม การอำนวยความสะดวกด้านเข้าเมืองและทำงานของคนต่างด้าว การยอมรับคุณสมบัติผู้ประกอบการอาชีพชาวไทย และการใช้กติกากำหนดคุ้มครองฉุกเฉินสำหรับภาคบริการ
